Region Stockholm

NORRTÄLJE KOMMUN

Kommunfullmäktige i
Norrtälje kommun
Regionfullmäktige i
Region Stockholm

Ankom
Region Stockholm
2020 -03- 30
Dnr RS 2020-0337

Revisionsberättelse för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje år 2019

Vi, av kommunfullmäktige i Norrtälje kommun och av regionfullmäktige i Stockholms län utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (222000-1891) av dess direktion och som utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivs i kommunalförbundets företag (TioHundra AB). Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträtt oss.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen ansvarar även för att upprätta en korrekt årsredovisning och att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll, räkenskaper och att pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har haft den omfattning och inriktning som givit det resultat som redovisas i bifogad årsrapport och granskningsrapport avseende årsredovisningen.

Förbundet redovisar ett negativt verksamhetsmässigt resultat som uppgår till -37,1 mnkr. För att återställa tidigare års underskott har medlemmarna under året tillfört 6,5 mnkr. Det redovisade resultatet för 2019 uppgår därmed till -30,6 mnkr, vilket innebär att det egna kapitalet försämrats med lika mycket , från -43,3mnkr till -73,9 mnkr.

Förbundsdirektionen har i riktlinjer för god hushållning beslutat om fyra mål för just god ekonomisk hushållning. Två avser förbundet och två omfattar koncernen inklusive det helägda bolaget Tiohundra AB. Årets resultat motsvarar en resultatmarginal om -1,1 % , att jämföra med målet +/- 0,5 %. Soliditeten som i budgeten beräknades till -1,1 % uppgår till -18 % vilket är en försämring med nära 7 procentenheter jämfört med föregående år. Vår bedömning är att inget av dessa finansiella mål uppfylls för 2019. Målen som avser Tiohundra AB har inte följts upp.

Förbundsdirektionen har i sin verksamhetsplan för perioden 2019-2021 fastställt fyra verksamhetsmål; god kvalitet, tillgänglighet för individen, hälsofrämjande och förebyggande insatser samt innovativa samarbeten som ger samordnings- och- och effektivitetsvinster.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering att verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. Vi kan dock inte uttala oss om faktisk måluppfyllelse per mål, eftersom denna bedömning inte görs i årsredovisningen.

Vi har, likt påtalanden föregående år, noterat brister i styrning, samordning och kontroll av kommunalförbundets bokslutsprocess. Vid granskningen av bokslutet har bilagor och specifikationer ej funnits i tillräcklig omfattning och ej varit dokumenterade i enlighet med gällande lagstiftning. Detta har dock åtgärdats. Det är otillfredsställande att det saknats avstämning och dokumentation av väsentliga balansposter. Vi noterar även att en balanskravsutredning saknas, vilket är en obligatorisk uppgift.

Vi bedömer dock att räkenskaperna i allt väsentligt blivit rättvisande.

Vi förutsätter att direktionen som ytterst ansvarig, vidtar åtgärder som säkerställer en tillräcklig planering, styrning, samordning och kontroll av hela bokslutsprocessen, och att ett bokslut som lever upp till lagens krav därmed kan upprättas. Detta dels i syfte att underlätta för oss revisorer och vårt sakkunniga biträde att fullgöra sitt uppdrag, men även i syfte att direktionen erhåller ett väldokumenterat bokslut som underlättar analys och bedömning av måluppfyllelse och säkerställer en god intern kontroll.

Sedan 2018 finns ett system för intern styrning och kontroll. Vi anser att förbundet arbetat på ett tillfredställande sätt med riskbedömning och intern kontroll under året, där de mest väsentliga bristerna åtgärdats löpande dvs att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Under året har flera tillförordnade förbundsdirektörer haft ansvaret för förbundets förvaltning sedan den ordinarie förbundsdirektören entledigades under april månad 2019. Den nuvarande tillförordnade förbundsdirektören har fått förlängt förordnande till augusti 2020 och hittills har inte en process startat att återbesätta posten med en ordinarie befattningshavare. Vi anser att detta sannolikt påverkat och försenat processen att besluta om åtgärdsplaner för att få en budget i balans. Åtgärderna har inte varit tillräckliga.

Direktionen har under året inväntat de två stora utredningar som genomförts av Region Stockholm angående "Utvärdering av KSON avseende resultateffektivitet och styrning". Utredningen som presenterades i slutet av 2019 föreslår flera olika kraftfulla vägar att gå. Övergripande beslut rörande utredningarna fattades i december 2019 av direktionen men i februari 2020 hade ännu inga åtgärder startat. Vi utgår från att detta är prioriterat under detta innevarande år av direktionen.

- **Vi bedömer** sammantaget att direktionen i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, med undantag av vad som framgår ovan.

- **Vi bedömer** att räkenskaperna, i allt väsentligt är rättvisande, med undantag av vad som framgår ovan.

- **Vi bedömer** att direktionens interna kontroll varit tillräcklig.

- **Vi bedömer** att årets resultat inte är förenligt med direktionens finansiella mål, men att de verksamhetsmässiga målen delvis uppnås.

Region Stockholm

NORRTÄLJE KOMMUN

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna för densamma.

Norrtälje 25 mars 2020

Förtroendevalda revisorer för kommunalförbundet:

Claes-Göran Brile

Lena Cronvall Morén

Johnny Karlson

Bekräftat via mail

Hans Erik Salomonsson

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter (1-2)
Granskningsrapport och sakkunnig-PM från lekmannarevisorerna (3-4)
Revisionsberättelse från Norrtäljes Gemensamma Hälso-, sjukvård- och omsorgsbolag Tiohundra AB (5)

Årsrapport 2019

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Mars 2020

pwc

Revisionsrapport

Innehållsförteckning

1.	**Inledning**	**2**
2.	**Granskningsresultat**	**3**
2.1.	Iakttagelser och bedömningar	3
2.1.1.	Styrande och stödjande dokument	3
2.1.2.	Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat	5
2.2.	Avrapportering genomförda granskningar	6

pwc

1. Inledning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) genomfört ett antal granskningar under 2019 i syfte att ge ett underlag för att bedöma följande områden:

- Ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande
- Rättvisande räkenskaper
- Intern styrning och kontroll

Vidare har en grundläggande granskning genomförts av i viken grad förbundets verksamhet varit ändamålsenlig och bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Uppföljning har även gjorts av efterlevnaden till styrande dokument (ägardirektiv, riktlinjer för god ekonomisk hushållning och eget kapital, system för intern kontroll) samt ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat samt balanskrav.

Obligatoriska granskningar som genomförts är:

- Granskning av kommunalförbundets årsredovisning 2019. Separat rapport till fullmäktige i Norrtälje kommun och fullmäktige i Region Stockholm. Revisionsrapporten översänds även till direktionen/KSON för yttrande och åtgärd.
- En översiktlig granskning av delårsrapporten. Granskningsrapporten med tillhörande utlåtande har överlämnats till fullmäktige i Norrtälje kommun och fullmäktige i Region Stockholms samt för kännedom till KSON.

Därutöver har med utgångspunkt i en riskanalys två fördjupade granskningar genomförts som redovisats i separata revisionsrapporter. Dessa är:

- Förbundets styrning och ledning av hemtjänstverksamheten är ändamålsenlig. Rapporten har överlämnats till direktionen/KSON för yttrande.
- Förbundets pensionshantering och redovisning är ändamålsenlig och om den interna kontrollen är tillräcklig. Rapporten har överlämnats till direktionen/KSON för yttrande.

Nedan redovisas granskningsresultat och revisionella bedömningar.

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser och bedömningar

2.1.1. *Styrande och stödjande dokument*

Ägardirektiv – Tiohundra AB

Av ägardirektivet framgår att *"Kommunalförbundet fastställer i samband med den årliga budgetprocessen de mål och de resultatkrav som skall gälla för bolaget…"*

Enligt de specifika ägardirektiven för TioHundra AB ska ägaren (kommunalförbundet) i samband med den årliga budgetprocessen fastställa styrelsens verksamhetsmässiga mål. Revisionen kan konstatera att Kommunalförbundet inte har fastställt några mål för styrelsen för vare sig 2016, 2017, 2018 eller för 2019. I delårsrapporten för 2018 framgår att ägardirektivet håller på att omarbetas och arbetet beräknas bli klart under år 2018/2019.

Under året har arbetet pågått men något resultat har inte redovisats för Direktionen och något beslut om reviderat ägardirektiv har inte fattats.

Enligt ägardirektivet ska löpande kontakter ske mellan Kommunalförbundet och bolaget samt minst två gånger per år ska protokollförda möten hållas. Löpande protokollförda möten har hållits under året mellan kommunalförbundet i sin roll som ägare och representanter från bolaget Tiohundra AB.

Revisionell bedömning

Som tidigare konstaterats efterlevs inte Ägardirektivet avseende fastställande av verksamhetsmässiga mål. Liksom tidigare ser vi det som ytterst angeläget att ägardirektivet färdigställs och att frågan kring verksamhetsmässiga mål tydliggörs.

Riktlinjer för god ekonomiskhushållning

KSON redovisar för 2019 ett negativt eget kapital (-73,9 mnkr), vilket är sämre jämfört 2018 (-43,3 mnkr), vilket förklaras av årets negativt resultat.

Vi, PwC, har tidigare konstateras att direktionen inte fastställt någon nivå på det egna kapitalet för KSON. I de beslutade riktlinjerna för god ekonomisk hushållning avser dock en av de beslutade indikatorerna (för bedömning av god ekonomisk hushållning) nivån på det egna kapitalet, dels för förbundet och dels för koncernen inklusive Tiohundra AB. Målet för indikatorn är ett eget kapital på minst 0,2 % och högst 1,0 % av medlemsavgifterna.

Vi, PwC, ser ingen anledning till att kommunalförbundet ska bygga upp ett stort eget kapital. Däremot anser vi att det är rimligt att det egna kapitalet motsvarar vad en eventuell avvecklingskostnad av kommunalförbundets verksamhet skulle vara.

Utfallet 2019 innebär dock att indikatorn inte uppfylls då det egna kapitalet är negativt. För att målet ska uppfyllas ska det egna kapitalet vara positivt och uppgå till lägst 5,4 mnkr och som högst 27,1 mnkr.

För att målet om ett positivt eget kapital på den lägsta nivån krävs ett positivt resultat i storleksordningen 78 mnkr. Värt att notera är att budgeterade resultat 2020-2021 ligger på 13,6 mnkr 2020 och 5,0 mnkr 2021.

Revisionell bedömning

Vi bedömer att förbundet bör besluta om hur det finansiella målet om nivån på det egna kapitalet ska uppnås.

System för intern kontroll

System för intern kontroll
KSON antog i december 2017 ett system för intern kontroll.

Internkontrollplan
Enligt systemet ska direktionen årligen besluta om en internkontrollplan, vilket för 2019 gjordes i verksamhetsplanen 2019-2020 och budget för 2019.

Områden där väsentliga brister noteras åtgärdas löpande och följs upp. Uppföljning av Internkontrollplanen för 2019 redovisas i ett särskilt ärende för direktionen. De väsentligaste riskerna som kvarstår vid utgången år 2019 och som fortsatt har en åtgärdsplan år 2020 redovisas. Uppföljning av internkontrollplanen redovisas som bilaga till årsredovisningen.

Roller och ansvar
I tidigare samt i årets fördjupade granskningar har framkommit att det finns en otydlighet i roller och ansvar på såväl politiks nivå mellan medlemmarna som på tjänstemannanivå.

Under 2018 inrättades en funktion för ekonomi- och verksamhetsstyrning inom förbundet. Även om samarbetet med kommunen och regionen (medlemmarna) avseende ekonomi, administration m.m. fördjupats ser vi det som ytterst angeläget att detta arbete fortgår och att en överenskommelse mellan förbundet och kommunen respektive regionen avseende det stöd som dessa tillhandahåller reglerats tas fram.

Revisionell bedömning

Kommunalförbundet har beslutat om en internkontrollplan för året. Vidare har KSON sedan 2017 antagit ett system för intern kontroll. Av protokoll för året framkommer att KSON arbetar aktivt med den fastställda planen för intern kontroll och reviderar densamma löpande.

Vår bedömning är att KSON bedriver ett tillfredsställande arbete med riskanalys, uppföljning och rapportering av den uppföljning som görs av intern kontrollplanen och att det har skett en positiv utveckling.

Vi anser dock, liksom tidigare år, att redovisningen av den uppföljning som görs bör redovisas så att det på ett tydligt sätt framgår vad som granskats och resultat samt den sammanfattande bedömningen framgår.

KSON har under året fortsatt arbetet med att tydliggöra roller och ansvar inom olika områden. Vi noterar i våra granskningar under året och då särskilt i arbetet med bokslutet, att det fortfarande finns behov av ett fortsatt och fördjupat arbete.

2.1.2. *Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat*

Jämförelse budget och utfall

I KSON:s årsredovisning framgår att verksamhetens intäkter (medlemsbidrag) har varit 2 713,7 mnkr vilket 2,9 procent högre än för 2018, men i nivå som budget. Verksamhetens nettokostnader har varit 2 744,3 mnkr vilket är 30,6 mnkr eller 1,1 procent högre än budgeterat.

I bokslutet redovisar KSON:s ett negativt resultat uppgående till -30,6 mnkr fördelat med -17,6 mnkr för den regionfinansierade verksamheten och -13,0 mnkr för den kommunalt finansierade verksamheten. Avvikelserna analyseras inte på kontonivå utan per verksamhetsområde och till viss del per verksamhet dvs regionfinansierad respektive kommunalt finansierad verksamhet och ingående verksamhetsområden.

Underskotten per verksamhetsområde redovisas på ett tydligt sätt i årsredovisningen.

- Primärvården, -2,1 mnkr: Läkemedelsförmånen trots att budgeten för 2019 räknades upp med 7,5 procent.
- Specialiserad vård, -8,3 mnkr: Ökade volymer och kostnader för bland annat förlossningsvård, knä- och höftoperationer och geriatrisk vård. Psykiatri; färre neuropsykiatriska utredningar som följd av brist på psykiatriker.
- Ordinärt boende -23,3 mnkr: Underskott inom hemtjänst som förklaras av såväl volymökningar som bland annat förklaras av platsbrist inom SÄBO samt uppräkning av ersättningen till utförarna.
- Särskilda boendeformer 5,9 mnkr: Överskottet förklaras bland annat av att det inte varit full beläggning på SÄBO-platser under årets första månader. Beläggningen i egen regi och köpta platser ökade successivt från halvårsskiftet.

Större budgetavvikelser per verksamhetsområde har i huvudsak analyserats och kommenterats i avsnittet "Verksamhet" på ett tillfredsställande sätt i årsredovisningen. Däremot analyseras inte resultaträkningen på kontonivå.

Vi rekommenderar KSON att analysen framgent även omfattar resultaträkningen på kontonivå för den sammantagna verksamheten för KSON. Vidare bör analysen även omfatta en jämförelse med bokslutet föregående år och budget.

Prognossäkerhet

I delårsrapporten per sista augusti prognostiserades en negativ budgetavvikelse om 40,0 mnkr att jämföras med faktisk budget avvikelse om 37,0 mnkr per sista december. Utfallet landade sedan på 30,5 mnkr efter det negativa balanskravsresultatet från 2016 (-6,5 mnkr) återställts.

I de uppföljningar som presenterats för direktionen görs ingen analys av vad skillnaden mellan prognos och utfall beror på. Det framgår heller inte i årsredovisningen vad skillnaden mellan lämnade prognos i delårsrapporten och utfallet på verksamhetsnivå beror på.

Nedan redovisas utfall respektive prognoser lämnade i månadsrapporter och delårsrapport per sista augusti som redovisats för direktionen.

Nettokostnader (mnkr)	Budget 2019	Prognos februari	Prognos maj	Delår augusti	Prognos september	Prognos oktober	Prognos november	Bokslut 2019
Medlemsbidrag	2 713,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Primärvård	473,7	1,2	-2,0	-14,5	-14,5	-14,5	-12,0	-2,1
Specialiserad vård	1 026,9	2,4	-2,0	-7,0	-7,0	-7,0	1,0	-8,3
Ordinärt boende	422,3	5,0	-4,0	-10,0	-10,0	-10,0	-18,0	-23,2
Särskilt boende	729,0	3,0	1,0	2,9	2,9	2,9	-3,0	5,9
Förvaltning	61,8	0,0	-3,0	-11,4	-11,4	-11,4	-8,0	-9,3
Summa budgetavvikelse	**0,´0**	**11,6**	**-10,0**	**-40,0**	**-40,0**	**-40,0**	**-40,0**	**-37,1**
Balanskravsjustering								**6,5**
Balanskravsresultat*								**-30,6**

** varav Region Stockholm -17,6 mnkr och Norrtälje kommun -13,0 mnkr.*

I bokslutet 2019 redovisar den av regionen finansierade verksamheten ett underskott för 2019 om -17,6 mnkr och de kommunalt finansierade verksamheterna redovisar ett underskott om -13,0 mnkr. Detta ger ett negativt utfall på -30,6 mnkr när 6,5 mnkr tillförts för att täcka tidigare års (2016) negativa balanskravsresultat.

Balanskravsresultat

Av verksamhetsplan och budget 2019 framgår att för att återställa de negativa balanskravsresultaten samt få en budget i balans över tid ställs krav på effektiviseringar, kostnadsminskningar och/eller intäktshöjningar. Trots årets negativa resultat har medlemmarna tillfört 6,5 mnkr för att återställa 2016 års negativa balanskravsresultat med samma belopp. Ytterligare negativa resultat kommer att behöva återställas varför det är angeläget att det finns en av direktionen beslutad plan för detta i god tid innan 2017 år negativa balanskravsresultat skall återställas.

2.2. Avrapportering genomförda granskningar

Grundläggande granskning

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunalförbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse.

Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

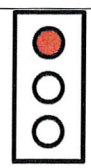
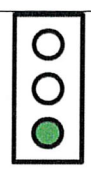
Har direktionens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till direktionens uppdrag och förbundsordningen i form av mål och budget 2019.

Ändamålsenlighet	Direktionen kan i rimlig grad verifiera att förbundets verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2019. Bedömningen bygger i korthet på att: • Direktionen har fastställt mål för verksamheten och att dessa mål till viss del har uppnåtts.	
Ekonomiskt tillfredsställande	Direktionen kan inte i rimlig grad verifiera att förbundets verksamhet har bedrivits på ett för ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2019. Resultat mot driftbudget med -30,6 mnkr. Bedömningen bygger i korthet på att: • Direktionen inte når uppsatta mål för ekonomi (budget samt finansiella mål/god ekonomisk hushållning).	
Intern kontroll	Direktionen kan i rimlig grad verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden varit tillräckliga. Bedömningen bygger i korthet på att: • Det finns en beslutad verksamhetsplan med tillhörande budget och formulerade mål för verksamhet och ekonomi. Samtliga mål är dock inte uppföljningsbara/mätbara. • Rutiner för rapportering till direktionen finns och uppföljning har skett i enlighet med direktiv. • Beslut om åtgärder har fattats vid bristande måluppfyllelse genom att begära åtgärdsplaner. • Beslutade åtgärder har dock inte varit tillräckliga under året för att nå en budget i balans.	

Granskning av delårsrapport per sista augusti 2019

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunalförbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som direktionen fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnades följande sammanfattande revisionella bedömning:

Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2019 och att kommunalförbundet i och med årets prognostiserade resultat inte kommer att kunna återställa tidigare års underskott.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende jämförelsetal till resultaträkningen, upplysning i not, samt uppställning av balanskravsutredning. Vi bedömer även, i likhet med tidigare år, att förvaltningsberättelsen bör utvecklas avseende resonemang och bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen. Vi noterar även att förvaltningsberättelsen inte benämns förvaltningsberättelsen i delårsrapporten.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019. Bedömningen baseras på att ett av fyra mål prognostiseras att uppfyllas vid årets slut.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall delvis är förenligt med de av direktionen fastställda verksamhetsmålen i budget 2019. Bedömningens baseras på att fyra av fem mål prognostiseras uppnås vid årets slut. Ett mål följs inte upp i delårsrapporten. Utifrån delårsrapportens återrapportering är det emellertid svårt att i alla delar förstå hur direktionen kommit fram till sin bedömning. Detta utifrån att indikatorer och målvärden inte finns för samtliga underliggande utvecklingsområden.

Rapport och utlåtande har överlämnats till fullmäktige i Norrtälje kommun och i Region Stockholm.

Pensionshantering och -redovisning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunalförbundet har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Vidare har ingått att bedöma om redovisningen ger en rättvisande bild.

Efter genomförd granskning och fastställda kontrollmoment bedöms de rutiner som finns avseende rapportering av pensionsunderlag inte helt uppfyller fastställda kontrollmoment. Den interna kontrollen bedöms dock vara tillräcklig, men att genomförda kontroller till delar är svåra att återskapa. Vidare bedöms redovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Dock konstateras att det finns en del avvikelser gällande följsamhet till lagstiftning och god redovisningssed.

I den genomförda granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Att tillse att en skriftlig rutinbeskrivning upprättas som tydliggör vilka kontroller som ska genomföras, vem som är ansvarig, vilka krav som ställs på dessa kontroller samt hur ofta de ska utföras.
- Att tillse att checklistor finns för samtliga väsentliga moment i syfte att säkerställa spårbarhet i pensionsredovisningen och för att undvika ett för stort personberoende i hanteringen.
- Att tillse att en genomgång av uppsättningen av pensionskodningen i lönesystemet utförs eftersom uppsättningen inte har granskats av KSON sedan lönesystemet implementerades.
- Att tillse att Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R10 pensioner och RKR:s Information "Upplysningar om pensioner i förvaltningsberättelsen" följs.

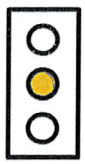
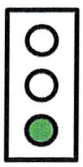
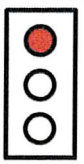
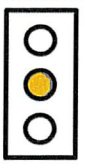
I rapporten som överlämnades till Direktionen för yttrande den 21 oktober 2019 och begäran om svar senast den 8 januari 2020, lämnades ett antal rekommendationer.

Styrning och ledning av hemtjänstverksamheten

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunalförbundet (direktionen) säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av hemtjänstverksamheten (myndighetsutövning).

Efter genomförd granskning görs bedömningen att direktionen inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning, myndighetsutövning.

Bedömningen av revisionsfrågan bygger på resultatet av fyra uppställda kontrollmål som formulerats för denna granskning och som återfinns i sin helhet i den bifogade rapporten. Bedömningen görs på en tregradig skala (uppfyllt, delvis uppfyllt, eller ej uppfyllt).

Kontrollmål	Kommentar	
Kontrollmål 1: Det finns riktlinjer, rutiner och tillhörande system för myndighetsutövning som är kända och tillämpas.	**Delvis uppfyllt** Vi konstaterar att det finns styrande riktlinjer och rutiner men att de till fullo inte är uppdaterade. Hur revidering av riktlinjer och rutiner ska gå till är inte fastställt. Vi konstaterar vidare att det finns flera system där riktlinjer och rutiner förvaras och bearbetas varför det inte blir tydligt för medarbetarna var de ska leta efter de styrande dokumenten.	
Kontrollmål 2: Handläggningsprocessens utformning ger förutsättningar för likabedömning och rättssäker handläggning.	**Uppfyllt** Vi konstaterar att det finns strukturer för likabedömning i form av ärendedragningar och att delegationsordningen upplevs tydlig, med stegvis delegation vid nyanställning och efter längre frånvaro. Vi konstaterar vidare att aktgranskningen visar att beslut och utredningar görs på ett ändamålsenligt sätt och att beslut fattas i enlighet med delegationsordning.	
Kontrollmål 3: Det sker en strukturerad uppföljning av beslut och av utförda timmar i förhållande till beslut.	**Ej uppfyllt** Vi konstaterar att uppföljning av beslut inte sker i enlighet med rutin och att det i fler fall är svårt för handläggarna att hinna följa upp beslut inom ett år. Vi konstaterar vidare att beviljade timmar i relation till utförda timmar kan följas upp på en övergripande nivå.	
Kontrollmål 4: Det sker en strukturerad uppföljning och kontroll av ekonomi och kvalitet	**Delvis uppfyllt** Vi konstaterar att det finns verksamhetsmål med tillhörande indikatorer som följs upp och att direktionen löpande tar del av ekonomiska uppföljningar. Vi noterar att det saknas genomförandeplaner i cirka hälften av fallen och att direktionen prognostiserar att inte nå målet om god ekonomisk hushållning. Vi konstaterar att det sker månatliga avstämningar mellan controller och respektive chef och att det tagits fram åtgärdsförslag gällande besparingar, vilka Enheten för äldre involverats i. Vi anser det dock vara av stor vikt att åtgärderna löpande följs upp för att säkerställa att de ger önskade effekter samt att de vid behov kompletteras med andra åtgärder på kort och lång sikt.	

I den genomförda granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställa att rutiner avseende biståndsbedömning/handläggning inom myndighetsutövningen uppdateras samt tydliggöra var de styrande och stödjande dokumenten återfinns.
- Säkerställa att uppföljning av beslut följs upp inom bestämd tidsram och rutin.
- Säkerställa att individuppföljningar sker för att beakta att individen har den insats som denna har rätt till, detta utifrån vi noterat att det i ca hälften av fallen saknas genomförandeplaner.
- Säkerställa att löpande uppföljningar av beslutade åtgärder genomförs samt säkerställa att de beslutade åtgärderna ger önskade effekter samt att de vid behov kompletteras med andra åtgärder på kort och lång sikt.
- Överväga att införa tidsbestämda biståndsbeslut inom Enheten för äldre, dels för att säkerställa att individen får den hjälp som den är i behov av och dels ur ett ekonomiskt perspektiv minska risken för att allt för omfattande bistånd beviljas.

I rapporten som överlämnades till Direktionen för yttrande den 16 januari 2020 och begäran om svar senast den 30 april 2020, lämnades ett antal rekommendationer.

2020-03-25

Carin Hultgren

Uppdragsledare
Certifierad kommunal revisor

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtal. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Granskning av årsredovisning 2019

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

pwc

Revisionsrapport

Innehållsförteckning

Inledning	4
Iakttagelser och bedömningar	6
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	12

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunalförbundets förtroendevalda revisorer granskat kommunalförbundets årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunalförbundets revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som direktionen beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen inte i tillräcklig omfattning innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Därtill saknas en del obligatoriskt innehåll, bland annat en balanskravsutredning.

Förbundet bör arbeta vidare med förvaltningsberättelsens struktur och innehåll i enlighet med de nya krav som följer av den förändrade redovisningsseden.

Kommunalförbundet lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i förbundet ur det finansiella perspektivet för de mål som återredovisas. För två av målen som fastställts inom ramen för riktlinjer för god ekonomisk hushållning sker ingen återrapportering.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. Vi kan dock inte uttala oss om faktisk måluppfyllelse per mål, eftersom denna bedömning inte görs i årsredovisningen.

I årsredovisningen lämnar direktionen en sammanfattande bedömning att förbundets mål om god kvalitet, tillgänglighet för individen liksom hälsofrämjande och förebyggande insatser samt god ekonomisk hushållning bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda, med undantag för resultatmarginal och soliditet. Vår bedömning är att direktionen på tydligare sätt bör underbygga sin slutsats vilket vi baserar på den återapportering av måluppfyllelsen som sker i årsredovisningen.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer, trots noterade avvikelser nedan, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Avvikelser mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende både uppställning av resultat- och balansräkning. Dessutom bedöms redovisningsprinciperna och tilläggsupplysningarna inte presenterats i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) eller god sed. Sammantaget bedöms dessa avvikelser inte vara av sådan art att räkenskaperna inte blir rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är Direktionen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som direktionen beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige (direktionen) beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges (direktionens) beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av direktionen 2020-03-05.

Rapportens innehåll har sakgranskats av tf förbundsdirektör och berörda tjänstepersoner.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Den upprättade årsredovisningen omfattar perioden januari – december. Det verksamhetsmässiga resultatet för perioden är negativt och uppgår till -37,1 mnkr. Det negativa resultatet för perioden är en avvikelse mot budget med motsvarande belopp. För att återställa tidigare års underskott har medlemmarna under verksamhetsåret tillfört 6,5 mnkr. Det redovisade resultatet för 2019 uppgår därmed till -30,6 mnkr.

Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2019 trädde lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) i kraft. Enligt lagen ska förvaltningsberättelsen innehålla följande information[1]:

- En översikt över utveckling av kommunens verksamhet.
- Upplysningar om viktiga förhållande för resultat och ställning.
- Upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
- Upplysning om kommunens förväntade utveckling.
- Upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.
- Upplysningar om andra förhållanden som är som av betydelse för styrning och uppföljning av kommunens verksamhet.
- Utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.
- Upplysning om årets resultat efter balanskravsjusteringar

Rådet för kommunal redovisning har gett ut rekommendation R15 Förvaltnings-berättelse som förtydligar lagens intentioner. Rekommendationen träder i kraft 1 januari 2020. Tidigare tillämpning uppmuntras.

Förvaltningsberättelse

Enligt LKBR ska årsredovisningen innehålla en förvaltningsberättelse. Det framgår dock inte tydligt vilket sammanhållet avsnitt av årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelsen. Den återfinns inte i innehållsförteckningen, däremot återfinns rubriken på två olika ställen i årsredovisningen.

Utöver att det är svårt att tolka vad som anses vara förvaltningsberättelse, bedöms det även finnas utvecklingspotential avseende de flesta delar som en förvaltningsberättelse ska innehålla enligt LKBR. Därtill saknas en del obligatoriskt innehåll, bland annat en balanskravsutredning.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god

[1] LKBR (2018:597), kapitel 11

ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller inte en driftredovisning i eget avsnitt. Av tabell i årsredovisningen framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten totalt. Vidare görs avstämning av utfall mot budget på verksamhetsområdesnivå i ett annat avsnitt.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller inte en samlad redovisning av kommunalförbundets investeringsverksamhet. I årsredovisningen anges att kommunalförbundet inte förfogar över egna investeringsmedel.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen inte innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen i tillräcklig utsträckning. Därtill saknas en del obligatoriskt innehåll, bland annat en balanskravsutredning. Förbundet bör arbeta vidare med förvaltningsberättelsens struktur och innehåll i enlighet med de nya krav som följer av den förändrade redovisningsseden.

Kommunalförbundet lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

God ekonomisk hushållning

Direktionen har i Verksamhetsplan och budget för perioden 2019-2021 fastställt ett antal verksamhetsmål. Beträffande god ekonomisk hushållning finns riktlinjer beslutade av direktionen. I dessa ingår fyra mål med fastställda målvärden. Dessa utgör kommunalförbundets finansiella mål.

Iakttagelser

Finansiella mål

I förvaltningsberättelsen görs en avstämning mot kommunalförbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2019.

Finansiella mål	Budget 2019	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Årliga resultatet avviker inte mer än +/- 0,5 % av den samlade omsättningen (resultatmarginal).	0,4 %	-1,1 %	Uppfylls inte
Det egna kapitalet vidmakthålls över planeringsperioden (soliditet).	-1,1%	-18 %	Uppfylls inte

Av redovisningen ovan framgår att inget finansiellt mål uppfylls. Årets resultat motsvarar en resultatmarginal om -1,1 %, att jämföra med målet +/-0,5 %. Soliditeten uppgår till -18 %, vilket är en försämring motsvarande -6,8 procentenheter jämfört med föregående år.

Förbundsdirektionen har i riktlinjer för god ekonomiskhushållning beslutat om fyra mål för god ekonomisk hushållning. Två av målen avser förbundet och ytterligare två omfattar koncernen inklusive det helägda bolaget Tiohundra AB. Två av målen, se tabellen ovan, avser de som följs upp i årsredovisningen, de som avser Tiohundra AB fäljs däremot inte upp.

Mål för verksamheten

Direktionen har i Verksamhetsplan och budget för perioden 2019-2021 fastställt följande fyra verksamhetsmål med utgångspunkt i förbundsordningens mål:

1. God kvalitet i den sammanhållna vården och omsorgen
2. Tillgänglighet för individen
3. Hälsofrämjande och förebyggande insatser
4. Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster

Till ovanstående mål har kommunalförbundet prioriterat ett antal utvecklingsområden för att mäta de fastställda målen utifrån "god ekonomisk hushållning". Till vissa utvecklingsområden finns framtagna indikatorer för att göra målet mätbart.

I årsredovisningen görs en avstämning av indikatorerna för kommunalförbundets verksamhetsmål och utvecklingsområden. I årsredovisningen redogörs även för åtgärder inom ramen för framtagna utvecklingsområden. Det saknas dock en samlad bedömning avseende måluppfyllelse för respektive mål, vilket gör att det är svårt att utläsa graden av måluppfyllelse.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i förbundet ur det finansiella perspektivet för de mål som återredovisas. För två av målen som fastställts inom ramen för riktlinjer för god ekonomisk hushållning sker ingen återrapportering.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. Vi kan dock inte uttala oss om faktisk måluppfyllelse per mål, eftersom denna bedömning inte görs i årsredovisningen.

I årsredovisningen lämnar direktionen en sammanfattande bedömning att förbundets mål om god kvalitet, tillgänglighet för individen liksom hälsofrämjande och förebyggande insatser samt god ekonomisk hushållning bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda, med undantag för resultatmarginal och soliditet. Vår bedömning är att direktionen på tydligare sätt bör underbygga sin slutsats vilket vi baserar på den återapportering av måluppfyllelsen som sker i årsredovisningen.

Rättvisande räkenskaper

Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är inte uppställd enligt LKBR. Uppställningen innehåller bl.a. en rad för skatt (som ska ingå i verksamhetens kostnader), samt att balanskravsutredningen har sammanfogats med resultaträkningen.

Balanskravsutredningen ska, enligt LKBR, presenteras i förvaltningsberättelsen.

Resultaträkningen bedöms omfatta erforderliga noter, dock innehåller dessa inte tilläggsupplysningar i tillräcklig utsträckning enligt LKBR (se avsnitt redovisningsprinciper).

Vid granskningen av resultaträkningen för kommunalförbundet har följande avvikelser noterats:

- I genomförd periodiseringskontroll noteras fyra leverantörsfakturor bokförda i januari 2020 som avser 2019 och som inte har periodiserats i bokslutet. Totalt uppgår avvikelserna till 4,4 mnkr, vilket innebär att kommunalförbundet redovisar för låga kostnader med motsvarande belopp.

Felen bedöms som ej materiella och påverkar inte periodens resultat i väsentlig omfattning.

Balansräkning

Balansräkningen är inte fullt ut uppställd enligt LKBR. Avvikelse noteras bl.a. gällande uppställning av eget kapital, samt att det saknas ett antal poster.

Balansräkningen bedöms omfatta erforderliga noter, dock innehåller dessa inte tilläggsupplysningar i tillräcklig utsträckning enligt LKBR (se avsnitt redovisningsprinciper).

Vid granskningen av balansräkningen för kommunalförbundet har följande väsentliga avvikelser noterats:

- Granskning och verifiering avseende två väsentliga skuldkonton (29920 och 29921) kunde inledningsvis inte göras eftersom underlag för dessa balansposter saknades i bokslutsdokumentationen. Det är en allvarlig brist att balansposterna inte varit dokumenterade i enlighet med gällande lagstiftning i samband med vår revision utan att detta har behövt tas fram efter påtalande av oss. I samband med vår efterföljande granskning har underlag tagits fram. Totalt uppgår nettot för berörda balanskonton till 288 mnkr, eller 70 procent av balansomslutningen.

- Kommunalförbundet har i bokslutet bokat upp en fordran avseende ett vite om 10 mnkr. Underlag har erhållits i form av en dom som avser Region Stockholm samt en överenskommelse mellan två tjänstepersoner (en i regionen och en i förbundet) att

kommunalförbundet ska erhålla 10 mnkr. Vid granskningstillfället i mars 2020 är fordran inte reglerad. Vidare bör det minst finnas ett formellt/politiskt beslut som styrker att ersättningen kommer att utbetalas till förbundet för att fordran ska anses vara balansgill.

Avvikelserna bedöms som ej materiella och påverkar inte periodens resultat i väsentlig omfattning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är inte uppställd enligt gällande rekommendation och omfattar inte erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer i allt väsentligt med övriga delar av årsredovisningen.

Vi noterar dock att den sammanställda kassaflödesanalysen inte är uppställd jämte kommunalförbundets, vilket den ska enligt rekommendation R16.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunalförbundets räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen av sammanställda räkenskaper följer samma uppställning som för kommunalförbundet, vilken inte fullt ut följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas som ett eget avsnitt i årsredovisningen. I vår granskning konstateras att dessa inte är korrekta/aktuella.

Årsredovisningen innehåller varken drifts- eller en investeringsredovisning. Detta avsteg kommenteras inte.

I granskningen har även noterats avvikelser gällande de tilläggsupplysningar som ska lämnas i not, bland annat följande:

- R4 – det saknas upplysning i not om tillämpad avskrivningsmetod, om vilka principer som legat till grund för bedömning av nyttjandeperioden samt vilka beloppsgränser som tillämpas vid bedömningen av vad som kan anses vara inventarier.
- R10 – det saknas upplysning i not om aktualiseringsgrad för underlaget för beräkning av pensionsförpliktelserna samt upplysning om antalet visstidsförordnanden för anställda och förtroendevalda.
- R13 – det saknas upplysning i not om väsentliga händelser som påverkar kassaflödet och avviker från det normala.

- R18 – Upplysning ska lämnas i separat not avseende kostnader om räkenskapsrevision. Dessutom ska upplysningar lämnas om eventuella särredovisningar som upprättats samt var dessa kan återfinnas.

Utifrån iakttagelser ovan bedöms redovisningsprinciperna och tilläggsupplysningarna inte överensstämma med LKBR eller god sed.

Bedömning

Vi bedömer, trots noterade avvikelser mot lag och god sed som framgår nedan, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Avvikelser mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende både uppställning av resultat- och balansräkning. Dessutom bedöms redovisningsprinciperna och tilläggsupplysningarna inte presenterats i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) eller god sed. Sammantaget bedöms dessa avvikelser inte vara av sådan art att räkenskaperna inte blir rättvisande.

Vi har, likt påtalanden föregående år, noterat brister i styrning, samordning och kontroll av kommunalförbundets bokslutsprocess.

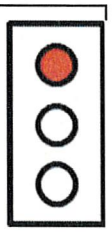
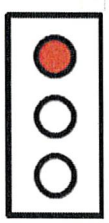
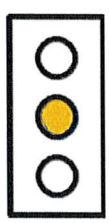
Vid granskningen av bokslutet har bilagor och specifikationer ej funnits i tillräcklig omfattning och ej varit dokumenterade i enlighet med gällande lagstiftning. Det är otillfredsställande att det saknas avstämning och dokumentation av väsentliga balansposter.

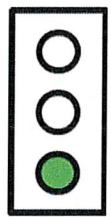
Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi direktionen att:

- Säkerställa att en ändamålsenlig bokslutsprocess upprättas.
- Säkerställa att avstämningar görs av balanskonton och att erforderliga underlag finns för respektive konto.
- Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur bör i högre grad anpassas till kraven i enlighet med god redovisningssed.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	**Ej uppfyllt** Vi bedömer att årsredovisningen inte innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen i tillräcklig utsträckning. Brister finns gällande förvaltningsberättelsens innehåll och struktur i förhållande till LKBR. Därtill saknas en del obligatoriskt innehåll, bland annat en balanskravsutredning. Kommunalförbundet lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	**Ej Uppfyllt (finansiella mål)** Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Vi noterar även att samtliga mål inte följs upp.	
	Delvis uppfyllt (verksamhetsmässiga mål) Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. Vi kan dock inte uttala oss om faktisk måluppfyllelse per mål, eftersom denna bedömning inte görs i årsredovisningen. Den sammanfattande bedömningen som direktionen lämnar i årsredovisningen om förbundets mål om god kvalitet, tillgänglighet för individen liksom hälsofrämjande och förebyggande samt god ekonomisk hushållning är att de i allt väsentligt bedöms vara uppfyllda, med undantag för resultatmarginal och soliditet.	

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	**Uppfyllt** Vi bedömer, trots noterade avvikelser nedan, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Avvikelser mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende både uppställning av resultat- och balansräkning. Dessutom bedöms redovisningsprinciperna och tilläggsupplysningarna inte vara i enlighet med LKBR eller god sed.	

2020-03-25

Carin Hultgren

Uppdragsledare
Certifierad kommunal revisor

Richard Moëll Vahul

Projektledare
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av fastställd revisionsplan för 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Till årsstämman i Norrtäljes Gemensamma Hälso-, sjukvård- och omsorgsbolag TioHundra AB

Organisationsnummer: 556595-7395

Granskningsrapport för år 2019

Vi, av kommunfullmäktige i Norrtälje kommun och av regionfullmäktige i Region Stockholm utsedda lekmannarevisorer har granskat bolagets verksamhet för år 2019.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas uppgift är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och sakkunnigt biträde samt auktoriserad revisor från PwC.

I bifogat sakkunnig-PM från PwC återfinns den sakkunniges redogörelse för, under året, genomförd granskning. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vår samlade bedömning är att bolagets verksamhet har sköts på ett utifrån rådande omständigheter ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Den interna kontrollen bedöms ha varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till att rikta anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktör.

Vi avger härmed granskningsrapporten samt den sakkunnige granskning-PM.

Norrtälje den 25 mars 2020

Claes-Göran Brile

Lena Cronvall Morén

Johnny Karlson

Hans Erik Salomonsson

Bekräftat via mail.

Av kommunfullmäktige i Norrtälje kommun och av regionfullmäktige i Region Stockholm utsedda lekmannarevisorer

Bilaga: Granskning-PM

Norrtäljes Gemensamma Hälso-, sjukvård- och omsorgsbolag, Tiohundra AB

Sakkunnig-PM 2019

Mars 2020

pwc

Innehåll

Grundläggande granskning sid 3-11

Bakgrund

Bakgrund
Lekmannarevisorns uppgift är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredställande sätt och om bolagetsa interna kontroll är tillräcklig. Detta i enlighet med vad som stadgas i aktiebolagslagens (ABL) 10 kap.

Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en så kallad granskningsrapport för bolaget, vilken ska överlämnas till bolagsstämman.

Revisionsfråga och kontrollmål

Utifrån genomförd risk och väsentlighetsanalys och de krav Aktiebolagslagen (ABL) ställer på lekmannarevisorns granskningsinsats önskar lekmannarevisionen ha svar på följande revisionsfråga:

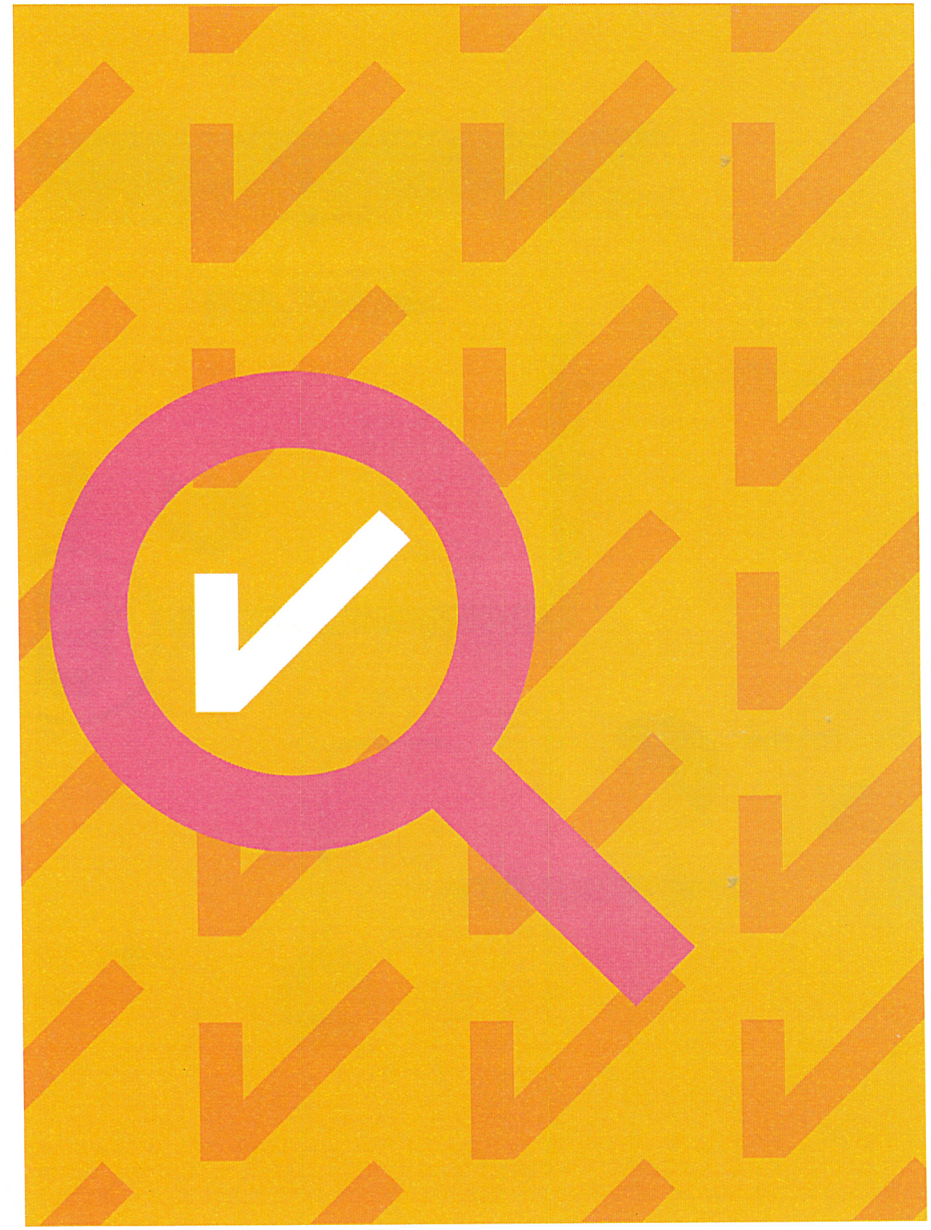
Revisionsfråga

Bedriver bolaget en verksamhet i enlighet med bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som respektive fullmäktige och direction beslutat om?

Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan har följande kontrollmål utarbetas:

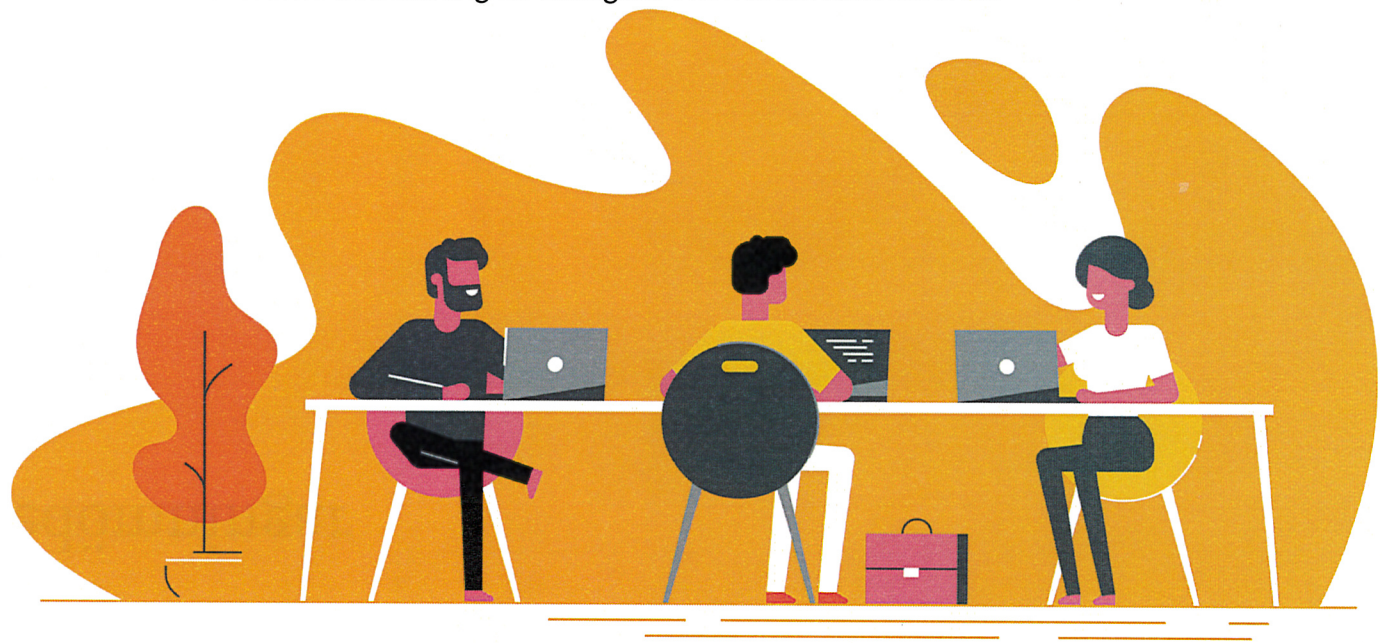
Ägardirektiv, bolagsordningar, instruktioner om rapportering till styrelse, styrelsens arbetsordning, VD-instruktioner etc. finns, är aktuella och konvergerar i tillämpliga fall med gällande lagstiftning.

Avgränsning och förtydliganden

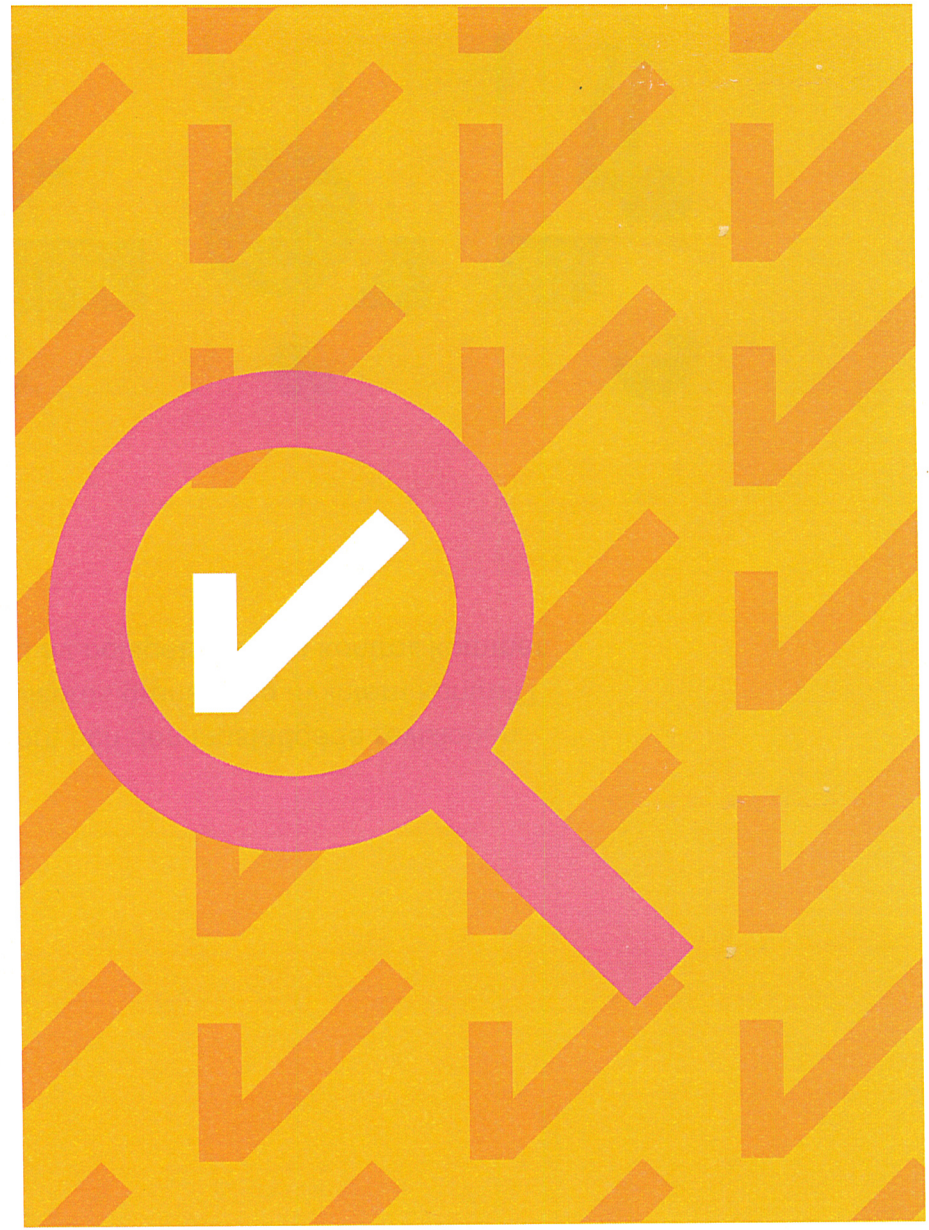
Granskningen avgränsas till tidigare nämnda revisionsfrågor och kontrollmål.

Granskning av bolagets interna kontroll är en gemensam punkt mellan lekmannarevisorn och den lagstadgade revisionen. Här kommer lekmannarevisorns sakkunniga biträde att ta del av den auktoriserade revisorns granskning av intern kontroll i samband med förvaltningsrevision av bolaget. Den auktoriserade revisorns bedömning av bolagets interna kontroll kommer biläggas sakkunnigs PM.

Granskningsresultat och bedömningar

- Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (allmänt)
- Norrtäljes Gemensamma Hälso-, sjukvård- och omsorgsbolag, Tiohundra AB

Styrprinciper för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Besluts- och delegationsordning (2019-05-23)

- Besluts- och delegationsordningen är en förteckning över beslut och vilken befattningshavare som har rätt att fatta beslut inom Tiohundra AB. Dokumentet redogör bolagets fördelning av ansvar och befogenheter, principer för beslutsdelegering, beslutsfattande, attesträtt samt begränsningar i delegationen.

Bolagsordning (SLL 2015-12-15 § 197, NK 2015-12-14 § 242)

- Lägger grunden för bolagets existens. I den anges vad bolaget ska ägna sig åt, dvs. föremålet för bolagets verksamhet, det kommunala ändamålet och ett antal grundläggande regler för aktiekapital, styrelsesammansättning, räkenskapsår och vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie stämma.

Ägardirektiv (SLL 2015-12-15 § 197, NK 2015-12-14 § 242)

- Direktiv som beslutas på bolagsstämman är bindande för bolaget och dess ledning. Ägardirektiv anger riktning, ramar och mål för bolaget med utgångspunkt från det kommunala ändamålet. Syftet med ägardirektiven är att ge övergripande strategiska riktlinjer till bolagets ledning.

Styrande och stödjande dokument Tiohundra AB

Vi har tagit del av följande styrande och stödjande dokument:

- Bolagsordning (SLL 2015-12-15 § 197, NK 2015-12-14 § 242)
- Besluts- och delegationsordning (2019-05-23)
- Ägardirektiv (SLL 2015-12-15 § 197, NK 2015-12-14 § 242)
- Styrelsens arbetsordning (beslutad av styrelsen 2019-05-23)
- VD-instruktion (beslutad av styrelsen 2019-05-23)
- Plan för intern kontroll Årsrapport 2019
- Bolagsstyrningsrapport 2019

Styrande och stödjande dokument (Tiohundra AB) - bedömning

Efter genomgång av bolagets styrande och stödjande dokument gör vi följande bedömning:

- Bolagsordningen bedöms uppfylla gällande lagkrav (både kommunallagen och ABL). Vi har erhållit årsstämmoprotokoll (2019-05-23) som behandlar de ärenden som anges i bolagsordningen.
- Ägardirektiven förtydligar det kommunala ändamålet i bolagsordningen. Bolagsstämmans beslutsbefogenheter definieras utifrån vad som kan anses vara beslut av principiell beskaffenhet. Dokumentet blev fastställt 2015-12-15 § 197 och 2015-12-14 § 242 av respektive fullmäktige. I delårsrapporten 2018 framgick att ägardirektivet håller på att omarbetas och arbetet beräknas bli klart under år 2018/2019. Inget nytt ägardirektiv har dock upprättats under 2019.
- Styrelsens arbetsordning, VD instruktion samt övriga instruktioner kring ekonomisk rapportering bedöms vara aktuella. Styrelsens arbetsordning och VD-instruktion antogs 2019-05-23.

- Vi vill uppmärksamma läsaren på att aktiebolagslagens regler avseende styrelsens arbetsordning och VD-instruktioner förändrats under de senaste åren. Det är inte längre obligatoriskt för icke publika bolag att ha skriftliga VD-instruktioner och ej heller obligatoriskt för styrelsen i ett icke publikt bolag att årligen anta skriftliga instruktioner (ABL 8 kap §§ 46a-46b). Det är dock förenlig med god sed att dessa dokument finns på plats och är antagna av styrelsen i bolag av publik karaktär – vilket ett kommunalt ägt bolag får anses utgöra.

Svar på revisionsfrågan och bedömning av intern kontroll Tiohundra AB

- Enligt ägardirektivet ska löpande kontakter ske mellan kommunalförbundet och bolaget samt minst två gånger per år ska protokollförda möten hållas. Av protokoll från 2019 framgår att flera dialoger med ägarrepresentanter har hållits med anledning av det ekonomiska läget.
- Enligt ägardirektivet har bolaget inget avkastningskrav. Kommunalförbundet fastställer i samband med den årliga budgetprocessen de mål och de resultatkrav som ska gälla för bolaget, samt vilka uppgifter som bolaget ska rapportera till förbundet.
- Inga avvikelser i efterlevnad av det kommunala ändamålet, de kommunala befogenheterna, ägardirektiv eller styrande dokument har rapporterats i bolagets styrningsrapport.
- I årsredovisningen redovisas att resultat för året uppgick till -59,1 mkr (-7,4 mkr), vilket var 59,1 mkr lägre än budgeterat resultat på 0 tkr. Effekten av ändrad diskonteringsränta uppgick till 11,3 mkr (-10,1 mkr). Ackumulerat resultat för de verksamheter som Region Stockholm ansvarar för uppgick till -47,5 miljoner kronor och för kommunal verksamhet -11,6 miljoner kronor.

Svar på revisionsfrågan och bedömning av intern kontroll Tiohundra AB

Svar på revisionsfrågan:

I vår översiktliga granskning finns det inga indikationer på att bolaget inte, i allt väsentligt, skulle bedriva en verksamhet i enlighet med bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som respektive ägares fullmäktige, styrelse, eller ägaren beslutat om.

Bedömning av intern kontroll:

Den auktoriserade revisorns bedömning av bolagets interna kontroll är att den är tillräcklig.

2020-03-25

Carin Hultgren

Uppdragsledare
Certifierad kommunal revisor

pwc.se

Denna rapport har upprättats inom ramen för vårt revisionsuppdrag. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning och får inte lämnas ut eller göras tillgänglig för andra fysiska eller juridiska personer utan Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:s/PricewaterhouseCoopers AB:s skriftliga godkännande. I avsaknad av skriftligt godkännande, tar Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB/PricewaterhouseCoopers AB inte något som helst ansvar gentemot någon annan än uppdragsgivaren som väljer att förlita sig på eller att agera utifrån innehållet i denna rapport. Inte heller tas något ansvar för att rapporten används för andra syften än för dem som förelegat vid uppdragets utförande.

© 2020 PricewaterhouseCoopers i Sverige AB. Alla rättigheter förbehålls. I detta dokument avser ”PwC” PricewaterhouseCoopers i Sverige AB som är medlemsföretag i PricewaterhouseCoopers International Limited, där vart och ett av medlemsföretagen är en separat juridisk enhet.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Tiohundra AB, org.nr 556595-7395

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Tiohundra AB för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Tiohundra ABs finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Tiohundra AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Tiohundra AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Tiohundra AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Tiohundra AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Västerås den 23 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Anders Rabb
Auktoriserad revisor